

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

Wiedza o kulturze

zakres podstawowy

Rok szkolny 2013 / 2014

Nauczyciel
Jadwiga Puchała - Łapińska

**WYMAGANIA EDUKACYJNE Z WIEDZY O KULTURZE
ZAKRES PODSTAWOWY
KLASA I**

Dział programowy	Zakres wymagań na poszczególne oceny szkolne				
	dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
Klucze do kultury.	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice między naturą a kulturą podaje na przykładach, na czym polega wyjątkowość gatunku ludzkiego przedstawia różnice w znaczeniu wyrazów: <i>natura</i>, <i>kultura</i>, <i>cywilizacja</i> wyjaśnia, czym jest <i>sacrum</i> i <i>profanum</i> w kontekście przestrzeni oraz czasu omawia znaczenie terminu <i>mit</i> wymienia przykłady wpływu kultury na rozwój osobowości człowieka przytacza definicję kultury europejskiej podaje przyczyny powstania i główne cechy kultury globalnej opisuje kulturę lokalną, regionalną i narodową wymienia formy kontaktu z kulturą i podaje ich przykłady określa zakres działalności animatora kultury podaje powody, dla których dany obraz został uznany za dzieło sztuki wyjaśnia znaczenie terminów <i>mimesis</i> i <i>téchne</i> przytacza definicję dzieła sztuki: wskazuje związki pomiędzy dziełem sztuki a pięknem: wskazuje podobieństwa i różnice pomiędzy sposobem porozumiewania się człowieka ze zwierzętami oraz 	<p>Jak na ocenę dopuszczającą i dodatkowo:</p> <ul style="list-style-type: none"> formułuje wnioski dotyczące obecności i znaczenia kultury w wybranych obszarach życia człowieka przytacza różne definicje kultury wymienia nazwy nauk badających kulturę i określa pola ich zainteresowań charakteryzuje przestrzeń <i>dospołeczną</i> oraz <i>odspołeczną</i> oraz osobistą i podaje przykłady takich przestrzeni omawia różnice między kulturą elitarną a ludową wyjaśnia znaczenie terminów: <i>kultura niska</i>, <i>masowa</i>, <i>popularna</i> oraz wskazuje podobieństwa i różnice między nimi omawia cechy i przyczyny popularności przedmiotów wyrabianych ręcznie, wiąże tradycję <i>handmade</i> z odpowiednim typem kultury wyjaśnia, czym są stereotypy narodowe: podaje przykłady tzw. usług kulturowych niezbędnych w środowisku lokalnym: wykazuje związki między znaczeniami słów <i>sztuka</i> i <i>sztuca</i>: wyjaśnia, czym jest piękno jako kategoria estetyczna: podaje przykłady środków służących 	<p>Jak na ocenę dostateczną i dodatkowo:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje duchowe i materialne aspekty wybranych artefaktów kultury określa różnice w znaczeniu słów <i>kulturalny</i> i <i>kulturowy</i> tworzy zbiory przykładów użycia wyrazów <i>naturalny</i> i <i>kulturalny</i> wyjaśnia znaczenie podanych wyrazów ze słowem <i>kultura</i> tłumaczy, na czym polega postrzeganie ciała jako znaku kultury przytacza przysłowia odzwierciedlające kulturową normę dotyczącą domu jako <i>sacrum</i> podaje przykłady współczesnych zjawisk w kulturze – homogenizacji kultury i makdonaldyzacji przedstawia okoliczności narodzin postmodernizmu charakteryzuje ruchy kontrkulturowe, subkulturowe i alternatywne jako nurty kultury niezależnej, dostrzega różnice pomiędzy nimi wyjaśnia, w jaki sposób nowe technologie mogą pomagać animatorom kultury w ich działaniach: wymienia funkcje sztuki i podaje ich przykłady opisuje starożytne początki oraz historyczne zmiany w sposobach kolekcjonowania dzieł sztuki 	<p>Jak na ocenę dobrą i dodatkowo:</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady uwarunkowań biologicznych i społecznych, pozwalających człowiekowi tworzyć kulturę wyjaśnia znaczenie terminów: <i>homo religiosus</i>, <i>homo faber</i>, <i>animal symbolicum</i>, <i>homo ludens</i>, <i>homo consumens</i> omawia przemiany rozumienia terminu <i>kultura</i> na przestrzeni wieków streszcza definicję kultury według Stefana Czarnowskiego tłumaczy, w jaki sposób osiągnięcia etnografii, etnologii, antropologii kulturowej, socjologii kultury i kulturoznawstwa wzbogacają współczesne rozumienie pojęcia <i>kultura</i> wyjaśnia, jak na przestrzeni czasu zmieniło się postrzeganie sfery <i>sacrum</i> i <i>profanum</i> tłumaczy znaczenie wyrażenia <i>axis mundi</i> omawia dokonania Mircei Eliadego wskazuje współczesne konotacje <i>axis mundi</i> opisuje historyczną i kulturową zmienność pojmowania czasu oraz stosunku do ciała dostrzega zależność między grupą społeczną a kulturą, którą tworzy ta grupa wskazuje związek historycznych typów kultury europejskiej ze współczesnymi 	<p>Jak na ocenę bardzo dobrą i dodatkowo:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia dokonania Bronisława Malinowskiego charakteryzuje zależność między przedmiotem a duchowością grupy, która go wytworzyła ze zrozumieniem stosuje terminy <i>kulturalny</i> i <i>kulturowy</i> tworzy prezentację multimedialną ukazującą przykłady zachowań kulturalnych i kulturowych analizuje duchowe i materialne aspekty zwyczajów świątecznych przedstawia własną opinię na temat cytatu dotyczącego odczuwania przynależności płciowej przez człowieka i uzasadnia swoje stanowisko w tej sprawie wyjaśnia, czym jest <i>tabu</i> i tworzy listę tematów <i>tabu</i> w środowisku rówieśniczym wyjaśnia, dlaczego kultura popularna jest obiektem zainteresowania współczesnych badaczy kultury charakteryzuje zjawiska homogenizacji kultury, makdonaldyzacji i postmodernizmu przytacza własnymi słowami definicję postmodernizmu według Zygmunta Baumana wyszukuje w różnych źródłach dodatkowe informacje na temat

	<p>spektakli teatralnych i określa podejmowane w nich tematy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa główne cechy i tematy współczesnej fotografii; • wskazuje główne cechy i tematy współczesnego kina; • wymienia terminy składające się na język filmu; • przedstawia cechy telewizji jako współczesnego medium; • wymienia cechy Internetu; • określa, na czym polega interaktywność Internetu; • określa główne cechy i obszary potocznych praktyk kulturowych; • wymienia terminy i kategorie składające się na język potocznych praktyk kulturowych; 	<p>sztuki, na które trzeba zwrócić uwagę w trakcie jego analizy i interpretacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy najważniejszych zjawisk i gatunków we współczesnej muzyce poważnej oraz rozrywkowej, podaje nazwiska ich przedstawicieli; • wymienia terminy składające się na język muzyki; • wskazuje elementy języka muzyki w przykładowym omówieniu utworu; • wymienia terminy przydatne do omówienia spektaklu teatralnego; • wymienia nazwy nurtów współczesnej fotografii oraz nazwiska ich przedstawicieli; • podaje najważniejsze fakty z historii fotografii; 	<p>jazz, rhythm and blues, soul, pop (avant pop, indie pop), rock and roll, rock (hard rock, glam rock, indie rock, rock alternatywny, nowa rockowa rewolucja), folk, reggae, heavy metal, funk, disco, hip-hop, muzyka elektroniczna, ambient, punk, nowa fala (new romantic, zimna fala), grunge:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy nurtów i zjawisk współczesnego teatru oraz przypisuje im odpowiednie nazwiska twórców teatralnych; • charakteryzuje źródła teatru, wskazuje najważniejsze fakty z jego historii; • omawia dokonania wybranych współczesnych polskich twórców teatralnych; • wskazuje różnice pomiędzy odbiorem spektaklu teatru telewizyjnego lub radiowego a przedstawienia scenicznego; • wykazuje podobieństwa i różnice pomiędzy pierwszą falą ruchu amatorskiego a obecną popularnością fotografii cyfrowej; • podaje tytuły najważniejszych dzieł filmowych w historii kinematografii; • przybliży sylwetki wybitnych polskich reżyserów filmowych; • omawia specyfikę reklamy; • wyjaśnia, czym charakteryzuje się wydarzenie medialne; • charakteryzuje ruch dziennikarstwa obywatelskiego; • omawia najważniejsze zagrożenia, z jakimi wiąże się korzystanie z sieci; • wyjaśnia, czym są obszary publiczne i prywatne w sferze kontaktów międzyludzkich; • odpowiada na pytania dotyczące zjawiska wyprzedazy; 	<p>muzycznego, taneczno-ruchowego, a także teatru radiowego i telewizyjnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia aktualne kierunki rozwoju poszczególnych odmian teatru; • charakteryzuje główne założenia współczesnych nurtów oraz form fotografii; • wyjaśnia, na czym polega specyfika poszczególnych nurtów i zjawisk współczesnej kinematografii; • dokonuje całościowej analizy i interpretacji wskazanego filmu, odwołując się w razie potrzeby do podanych pytań; • podaje przykłady wydarzeń medialnych z ostatnich lat; • wyjaśnia znaczenie terminów wchodzących w skład języka telewizji; • wymienia najistotniejsze fakty z historii Internetu; • podaje nazwy elementów, na które należy zwrócić uwagę podczas omawiania strony internetowej; • charakteryzuje czas święta i czas wolny jako obszary praktyk kulturowych; • wyjaśnia specyfikę roli konsumenta, aktywnego uczestnika kultury oraz turysty we współczesnej kulturze; • omawia aspekty, jakie należy wziąć pod uwagę podczas analizowania potocznych praktyk kulturowych; 	<p>w razie potrzeby z podanych pytań:</p>
		<ul style="list-style-type: none"> • wymienia terminy składające się na język fotografii; • wymienia nazwy oraz wyznaczniki głównych nurtów i zjawisk współczesnej kinematografii • przyporządkowuje nazwiskom reżyserów filmowych odpowiednie zjawiska w kinie; • wskazuje różnice pomiędzy telewizją państwową i komercyjną; • omawia specyfikę przekazu cyfrowego; z uwzględnieniem usług VOD i Web-streaming • wymienia nazwy funkcji telewizji; • podaje przykłady programów, w których przejawiają się cechy tzw. real Tv; • wyjaśnia, czym jest netgeneracja i pokolenie Web 2.0; • tłumaczy, czym są blogi; • podaje wyróżniki oraz przykłady sytuacji formalnych i nieformalnych; • wskazuje najistotniejsze elementy przykładowego omówienia zjawiska uczestnictwa w subkulturze; 			

wytwory	• omawia główne	• wymienia nazwy	• podaje nazwiska	• analizuje	• wskazuje w swoim
kultury współczesnej i ich język.	<p>założenia i tendencje obecne w malarstwie drugiej połowy XX w. i początku XXI w.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia podstawowe kryteria niezbędne do analizy i interpretacji obrazu; • wskazuje w przykładowym omówieniu obrazu składniki języka malarstwa; • wymienia najważniejsze cechy i tematy obecne w sztuce rzeźbiarskiej od połowy XX w.; • podaje nazwy kierunków we współczesnej rzeźbie i przybliża ich najważniejsze założenia; • wylicza podstawowe składniki języka rzeźby • odszukuje w przykładowej analizie i interpretacji dzieła elementy języka rzeźby; • podaje nazwy współczesnych kierunków architektonicznych i nazwiska ich przedstawicieli; • wymienia nazwy najważniejszych tendencji we współczesnym designie i podaje nazwiska przedstawicieli poszczególnych nurtów oraz przykłady ich prac: • wymienia terminy składające się na język sztuki użytkowej; • wymienia nazwy tradycyjnych dyscyplin artystycznych, na których pograniczu zrodziły się nowe praktyki sztuki; • określa tematy i najważniejsze cechy twórczości muzycznej ostatnich dekad; • wskazuje główne cechy współczesnych 	<p>współczesnych kierunków w malarstwie i nazwiska ich przedstawicieli:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje zmiany w malarstwie zachodzące na przestrzeni czasu od prehistorii po współczesność; • przytacza podstawowe informacje na temat poszczególnych nurtów współczesnej sztuki rzeźbiarskiej; • prezentuje wiadomości na temat najistotniejszych zmian, jakie zaszły w rzeźbie na przestrzeni kolejnych epok i wieków; • prezentuje główne założenia poszczególnych nurtów architektury drugiej połowy XX i początku XXI w.: • wymienia nazwy elementów formalnych i treściowych dzieła architektonicznego, na które trzeba zwrócić uwagę w trakcie jego analizy i interpretacji; • przytacza podstawowe założenia stylów obecnych w sztuce użytkowej na przestrzeni ostatnich 60 lat i przyporządkowuje nurtom odpowiednie nazwiska projektantów; • wskazuje w przykładowej analizie i interpretacji dzieła elementy języka sztuki: użytkowej; • podaje terminy określające nowe techniki artystyczne, strategię działań oraz nurty sztuki i wiąże je z odpowiednimi nazwiskami twórców; • wymienia nazwy elementów formalnych oraz treściowych dzieła nowych praktyk 	<p>polskich malarzy współczesnych i przykładowe tytuły ich prac:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice w pojmowaniu sztuki malarskiej dawniej i dziś; • charakteryzuje podstawowe elementy języka malarstwa i podaje przykłady dzieł, w których można dostrzec ich realizację; • wylicza nazwiska oraz tytuły prac współczesnych polskich rzeźbiarzy; • wypowiada się na temat wrażeń, jakie wywołuje dawna (tradycyjna), a jakie – współczesna rzeźba; • analizuje zmiany w architekturze zachodzące na przestrzeni wieków od starożytności po czasy obecne: • zestawia historyczne i współczesne tendencje w designie, wskazuje podobieństwa oraz różnice między nimi; • wyjaśnia, na czym polega znaczenie sztuki użytkowej i funkcja projektantów w codziennym życiu człowieka; • wyjaśnia, czym różni się kontakt ze sztuką tradycyjną od odbioru współczesnych dzieł; • odnajduje w przykładowym omówieniu performance'u muzycznego składniki języka nowych praktyk sztuki; • charakteryzuje wybrany gatunek muzyczny; • podaje przykład współczesnego wykonawcy o dużej sile oddziaływania na pokolenie młodych odbiorców; • gatunki muzyki rozrywkowej: blues, 	<p>porównawczo założenia poszczególnych kierunków w malarstwie współczesnym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozważa istotę twórczości artystycznej i wymienia czynniki różniące ją od seryjnej produkcji; • omawia istotę poszczególnych nurtów i zjawisk współczesnej sztuki rzeźbiarskiej; • omawia podstawowe elementy języka rzeźby i wymienia tytuły dzieł, w których one występują; • na podstawie obejrzanego zdjęcia interpretuje wypowiedzi architekta modernistycznego i postmodernistycznego na temat istoty architektury; • dokonuje analizy porównawczej współczesnych stylów projektowania; • wyjaśnia na przykładach znaczenie terminów należących do języka sztuki użytkowej; • wskazuje związki nowych praktyk sztuki z awangardowymi kierunkami z początku XX w.; • wskazuje kierunki rozwoju i związki pomiędzy poszczególnymi zjawiskami i nurtami muzyki współczesnej; • omawia składniki języka muzyki i podaje przykłady wykonawców, w których twórczości mają one największe znaczenie; • podaje określenia cech wyróżniających współczesne odmiany teatru: dramatycznego, przedmiotu, 	<p>otoczeniu wpływu stylistyki pop-artu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje dwa sposoby ujęcia tego samego tematu – malarski z czasów renesansu i współczesny rzeźbiarski; • omawia podstawowe elementy języka architektury i podaje przykłady budowli, w których można dostrzec ich realizację; • wymienia zalety i wady prezentowania dzieł sztuki w obiegu instytucjonalnym oraz niezależnym; • omawia podstawowe elementy języka nowych praktyk sztuki i wskazuje przykłady dzieł stanowiących ich realizację; • wyjaśnia znaczenie terminów tworzących język fotografii • samodzielnie analizuje i interpretuje fotografię, odwołując się w razie potrzeby do podanych pytań • podaje przykłady dzieł filmowych reprezentatywnych dla poszczególnych nurtów współczesnej kinematografii; • omawia specyfikę reklamy, wyjaśniając istotę formuły AIDA; • charakteryzuje internet jako nowe medium; • wyjaśnia, na czym polega kultura biblioteki i hiperlinku; • omawia specyfikę kultury netgeneracji; • tłumaczy, na czym polega specyfika rekwizytów kultury; • określa, czym jest dress code; • tworzy spójną wypowiedź na temat praktyki kulturowej, jaką jest uczestnictwo w wyprzedażach, korzystając

	<p>formami komunikacji międzyludzkiej:</p>	<p>wyrażeniu piękna w sztuce w różnych epokach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje terminy: <i>znak, symbol, kod kulturowy</i> • wyjaśnia, czym jest medium i podaje przykłady mediów w kulturze; 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia istotę współczesnych koncepcji wystawienniczych i podaje przykłady ich różnych form; • wyjaśnia, czym charakteryzuje się kicz i brzydota w sztuce; • wymienia nazwy współczesnych mediów i wskazuje podobieństwa oraz różnice między nimi; • przytacza najważniejsze fakty z historii mediów; 	<p>modelami kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajmuje stanowisko w sprawie współczesnego wartościowania kultury elitarniej i popularnej • wymienia pozytywne i negatywne aspekty wpływu procesu globalizacji na kulturę • przygotowuje wypowiedź na temat kultury swojego regionu • definiuje zjawisko wielokulturowości, określa jego pozytywne i negatywne cechy • formułuje własne zdanie na temat obecności stereotypów narodowych w przestrzeni kulturowej • ocenia potrzeby kulturowe wybranego środowiska, np. społeczności szkolnej, osiedlowej, grupy rówieśników lub dzieci • opracowuje formułę 	<p>kultury niezależnej, określa obszary życia człowieka, które ona obejmuje</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje, jakie uczucia budzą wybrane dzieła sztuki i porównuje, czy spełniają one kryteria zawarte w definicji Tatarakiewicza; • w sposób polemiczny zestawia różne koncepcje artysty i sztuki, formułuje wnioski; • charakteryzuje rolę kiczu w sztuce; • charakteryzuje język jako rodzaj kodu kulturowego; • rozważa konsekwencje nieznamomości kodu kulturowego danej społeczności i ocenia zjawisko manipulowania kodami kulturowymi w celach marketingowych;
				<p>projektu animacji kultury przeznaczonego dla określonej grupy społecznej</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje związki traktatu Leonarda da Vinci z zasadą mimesis • interpretuje filozoficzną definicję sztuki według Władysława Tatarakiewicza i wskazuje w niej podobieństwa oraz różnice ze starożytnymi teoriami sztuki; • omawia współczesne pojmowanie oraz funkcję piękna i brzydoty w sztuce; • analizuje środki, jakimi operują wybrane przykłady kiczu; • podaje przykłady różnych form komunikacji kulturowej; 	